

homilije – *homiliae*

ŠTO JE KRŠĆANIN?

FRANJO KARD. KUARIĆ

»*Vi ste sol zemlje ... Vi ste svjetlost svijeta*« (Mt 5,13; 14)

Razlog zašto smo htjeli uzeti tekst iz Poslanice apostola Pavla Rimljanima stoji baš u tome da on nabraja mnoge muževe i žene koji su u toj Crkvi djelovali i puno se trudili u Gospodinu (usp. Rim 16,12). Dakle, to su kršćani, članovi Crkve, braća i sestre koji nisu svoje kršćanstvo shvaćali samo kao svoj osobni život, zatvoren u sebi, nego su shvaćali svoj život kao djelovanje u naviještanju Evanđelja, u svjedočenju za Isusa Krista, u suradništvu s apostolima, s prezbiterima, s đakonima da se tako učvršćuje Kraljevstvo Božje po Crkvi u tome poganskom svijetu.

Rimska civilizacija bila je zaista civilizacija poganska, ali s nekom ipak religioznom dimenzijom. Makar su štovali mnoge bogove i božice, makar su imali tolike kipove i hramove i bili zavedeni tim praznovjermem, ipak su osjećali neku svrhunaravnu dimenziju, neku upućenost u nadsvijet, kako god ga oni krivo shvaćali i predočivali. Dakle, to poganstvo staroga svijeta ipak nije bilo sasvim zatvoreno u horizontali, u materijalizam, nego je pokušalo naći Boga. Ono što kaže Sveti Otac u svojem pismu *Trećem mileniju u susret* da su sve te religije staroga, a i suvremenoga svijeta, i te velike religije i civilizacije bile zapravo veliko traženje Boga. Čovjek je tražitelj Boga, ali na koji način?

Ova suvremena civilizacija koja je sekularizirana, koliko u njoj imate pojave spiritizama, crnih magija, okultizma sve do satanizma. I to buja; to cvate. Sve je to pojava i svjedočanstvo da se ipak čovjek svojom unutarnjom naravi ne može samo zatvoriti u vidljivost svijeta a da ne traži nešto izvan tih granica, iznad pojavnosti ovoga svijeta.

Međutim, kršćanstvo je, kaže Papa, da Bog traži čovjeka. Objava je Božje traženje čovjeka. Utjelovljenje je Božje uprisutnjenje s ljudima. Prema tome, Isus Krist, Utjelovljena Riječ, vječni Bog s Ocem i Duhom Svetim i Sin čovječji, rođen iz krila Djevice Marije, Bog je tražitelj čovjeka. On je Bog koji dolazi, koji silazi, koji se uključuje u povijest, u sasvim konkretnu civilizaciju, u sasvim konkretno okružje, u domovinu koja je njegova, da objavi spasenje; da čovjeka prenese iz tame u svjetlost, iz grijeha u milost, iz njegovih lutanja u svjetlo istine,

iz njegovih tolikih grijeha koji ga razdiru u otajstvo milosti, u otajstvo zajedništva ljubavi s Ocem, Sinom i Duhom Svetim; da ga prenese u zajedništvo Trojstva.

Slušali smo dva teološka predavanja na temelju Svetog pisma, na temelju koncijske konstitucije *Crkva u suvremenom svijetu* o čovjeku kršćaninu. Taj čovjek kršćanin ima različite naslove, imena. Ali ipak, u svojoj dubini on je otajstvo, otajstvo milosti kad je u milosti. On je otajstvo nazočnosti Kraljevstva Božjega. On je otajstvo nazočnosti samoga Isusa Krista. Pavao tako često govori za krštene, za vjernike da oni žive u Kristu skriveni.

Zato Pavao nabraja sve te: Epeneta, Mariju, Urbana, Apela, Rufa, s poštovanjem, sa zahvalnošću jer su se puno trudili u Gospodinu. Znači djelovali su životom, djelovali su apostolskim poslanjem da bi uprisutnili Radosnu vijest. Nisu samo apostoli raznosili Evanđelje poganskim svijetom, u granicama Rimskog Imperija i izvan njih. Ti obraćenici koji su doživjeli milost obraćenja, koji su usvojili Isusa Krista svim srcem i svom dušom i svom radošću, nisu mogli tu radost sakriti u sebi. Oni su tu radost nosili i priopćavali.

Svi su bili sijači Radosne vijesti.

Sve je to poziv kršćanima, u svakom vremenu, ne samo u Hrvatskoj, nego i u Europi, u Americi i u Aziji, sve do krajeva zemlje. To je i naš poziv da ljudima navijestimo spasenje, da im objavimo Krista, da im pokažemo put.

Isus kaže: »Vi ste sol zemlje« (Mt 5,13). Sol čuva od kvarenja, ali ta sol mora biti zdrava. Isus zahtijeva od svojih učenika, koji su u njemu posinjeni, sinovi Božji, kćeri Božje, da budu u svijetu zdrava sol, u civilizaciji, u povijesti. »Vi ste svjetlost svijeta« (Mt 5,14). Isus sam sebe naziva svjetlošću. On ima pravo sebe nazvati svjetlošću. »Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom, neće hoditi u tami, nego će imati svjetlost života« (Iv 8,12).

Bog je svjetlost. U njemu nema tame nikakve, On je apsolutna svjetlost. On je apsolutna ljubav, svetost, On je apsolutan život. On je Istina, sama utjelovljena Istina, apsolutna Istina i zato svjetlost. Njega predočuje uskrsna svijeća.

Mi bismo razvili teologiju o uskrsnoj svijeći. Zašto je uskrsna svijeća simbol Isusa Krista uskrsnuloga? Svijeća mora biti zapaljena. Kad je zapaljena, ona daje svjetlost. Ali što ulaže u svjetlost? Ona ulaže u svjetlost samu sebe.

Ona izgara dajući svjetlost, ona se troši i svijetli i ona će svijetliti do zadnje kapi svojega bića, sva istrošena da rastjera tamu. Isus Krist je ta svijeća, ta svjetlost koja se trošila i sasvim istrošila na križu. Izgorio je do kraja svojim cijelim čovječtvom kao ljubav, kao život da bi darivao svjetlost.

Kršćanin nema svjetlosti po sebi, on je svjetlost Kristova, u njemu Krist svijetli. On Krista prihvaća ako Kristu vjeruje, ako Krista živi.

Sv. Grgur Nazijanski piše: »Budite, dakle, sasvim čisti i uvijek se ponovno čistite. Nema ništa što Boga toliko veseli koliko ga veseli čovjekovo obraćenje i

spasenje, jer su radi toga svi govori i sva otajstva, da postanete kao svjetiljke u svijetu, kao životna sila za sve ljude.«

I nastavlja: »Postanite, dakle, savršena svjetla stojeći uz ono veliko Svjetlo. Neka vas ispuni svjetlost od Svjetla s neba da biste bili jasno i blistavo rasvijetljeni od Svetoga Trojstva čiju jednu zraku što proizlazi iz jednoga Božanstva, na nesavršen način primete u Kristu Isusu, Gospodinu našem kome slava i vlast u vijeke vjekova« (Časoslov I, str. 446).

Kršćanin je čovjek vjere. Samo vjerom se predajemo Bogu; samo vjerom usvajamo Boga i samo s vjerom mi polazimo za Isusom Kristom. Ali ta vjera prožima cijelo unutarnje biće čovjeka. To je vjera kojom prihvaćamo istine s apsolutnom sigurnošću, jer Bogu vjerujemo. To je vjera koja ispunjava naše srce, očišćeno od svih osjećaja koji nisu spojivi s čistoćom ljubavi Božje. To je vjera koja rađa čistu ljubav prema Bogu, a onda u Bogu čistu ljubav prema čovjeku. To je nada koja ne vara, ne postiduje, kako kaže apostol Pavao (usp. Rim 5,5). To je život.

Svijeća daje svjetlost izgarajući. Kršćanin daje svjetlost također trošeći se, djelotvorno ispunjavajući volju Božju u svakom pozivu i u svakom zvanju. Zapaljena svijeća svuda gori, u svakom prostoru. Ona gori u crkvi, ona gori u sobi, ona gori na ulici. Tako i kršćanin – zapaljeno svjetlo gori svuda, u svakom zvanju jer iz svoje vjere živi svoj poziv i sve svoje odnose: odnose u obitelji, odnose na radnom mjestu, odnose u kulturi, odnose u zvanju, u politici, u znanosti. Svuda on gori, svuda daje svjetlost, uprisutnjuje Isusa Krista.

Sv. Ignacije, biskup i mučenik, piše Efežanima: »Ako imate savršenu vjeru i ljubav u Krista Isusa, onda vam je sasvim očito što je početak a što svršetak života. Početak je vjera, a svršetak je ljubav« (Časoslov III, str. 51–52). Prema tome, apostolsko djelovanje je svjedočenje. Ti si svjedok. Isus toliko puta naglašava: »Bit ćete mi svjedoci!« (Dj 1,8). I mi kao vjernici baštinimo to svjedočanstvo, mi svjedočimo. I dok Ivan piše: »Što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Riječi, Životu ... navješćujemo i vama« (1 Iv 1,3). Petar će reći pred Sinedrijem: »Ne možemo ne govoriti što smo vidjeli i čuli« (Dj 4,20). I Crkva je živ kolektivan svjedok događaja. Mi svjedočimo događaje. Događaj je spasenje: događaj utjelovljenja, križa, uskrsnuća, događaj Crkve, događaj sakramenata. Sve je to događanje Otkupljenja, i mi smo tome svjedoci, mi od toga živimo.

Treba odgajati naše vjernike da budu toga svjesni. Koliko mi imamo odgojenih vjernika koji zaista nose radost Otkupljenja u svojem srcu i u svojem životu da bi jednostavno znali i htjeli opravdati nadu koja je u nama, kako kaže Petar, ali blago, s poštovanjem, dobre savjesti (usp. 1 Pt 3,15–16).

Drugi vatikanski sabor u svojem dekretu o apostolatu laika kaže:

»Na proputovanju ovim životom, skriveni s Kristom u Bogu i slobodni robovanja bogatstvu te pozorni na ona dobra koja uvijek ostaju, oni se, *putujući kroz ovaj život*, velikodušno i potpuno posvećuju širenju Božjega kraljevstva te oblikovanju i usavršavanju vremenitog reda u kršćanskom duhu. U nedaćama ovog života nalaze jakost u nadi ...« (AA 4).

Talijanski katolik Giorgio Frassatti, ideal katoličke mladeži, živio je tek 25 godina. Napisao je 3 mjeseca prije smrti:

»Moj je život jednoličan, ali svakog dana sve bolje shvaćam kolika je milost što sam katolik ... Živjeti bez vjere, bez baštine, bez konačne istine za koju se može boriti, to i ne znači živjeti! Moramo se, unatoč svim razočaranjima, podsjećati na to da smo mi jedini koji posjedujemo (cijelu) istinu. Imamo vjeru koju branimo, imamo nadu da s njom obogatimo svoju domovinu ... Gore srca i uvijek samo naprijed!«

To su apostoli koji gore, koji su svjetlost.

Naše homilije bi trebale imati za cilj kako zajednicu vjernika oduševljavati, upućivati, odgajati da ne budu samo kršćani oko oltara, nego da budu kršćani na ulici, u svakom susretu, u svakom zvanju kršćanin: misionar, sabornik, znanstvenik, umjetnik, radnik, otac obitelji, majka, mladić, djevojka.

Živjeti otajstvo: biti skriven s Kristom u Bogu, to je zapravo cilj odgoja, počevši od školskog vjeronauka koji se produbljuje u župnom vjeronauku. Treba odgajati svijest da je svaki krštenik pozvan da bude svjetlost, da mijenja svijet jer sam živi u Bogu, Bog u njemu i po njemu, Bog u svijetu. Amen.